

Standardy ochrony nieletnich w Harcerskiej Gromadzie Wilków im. św. Jana Pawła II

Wstęp

W oparciu o inicjatywy, dyskusje i raporty z badań na temat sytuacji dzieci w Polsce pojawił się w naszym Kraju w latach 2016-2018 postulat opracowania ogólnopolskiej strategii ochrony dzieci przed przemocą. Finałem tych prac była tzw. Ustawa Kamilkowa z roku 2023. Niniejsze opracowanie jest konsekwencją ww. Ustawy.

Specyfika środowiska Harcerskiej Gromady Wilków

Harcerska Gromada Wilków im. św. JP2 opiera swoją pracę na comiesięcznych wyjazdach weekendowych i zbiórkach jednodniowych oraz tygodniowych wyjazdach w czasie ferii letnich i zimowych.

Gromada nie posiada własnej bazy noclegowej.

Za planowanie i przeprowadzenie wyjazdów i zbiórek odpowiadają członkowie tzw. Bractwa Krwi: Komendant, Asystent Komendanta (Z-ca Komendanta), oboźny, kwatermistrz lub inne osoby pełniące czasowo lub na stałe funkcje instruktora Gromady.

Za główne decyzje organizacyjne – w tym przyjmowanie i skreślanie Członków, kary i nagrody - odpowiada Starszyczna Gromady.

Organem kontroli wewnętrznej są tzw. Strażnicy Poranka (na czele ze Starszym Strażnikiem Poranka)

Zasady chroniące nieletniego w kontakcie bezpośrednim w podczas działań programowych HGW:

Zaleca się, by osoba dorosła nie przebywała z nieletnim sam na sam w warunkach odizolowanych (miejsce odosobnione, zamknięte drzwi, zamknięte poły namiotu).

Indywidualnych spotkań z nieletnimi nie powinno się w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać.

Spotkania jednego dorosłego z nieletnimi w mieszkaniach prywatnych generalnie powinny odbywać się w grupie – nie indywidualnie.

Przewożenie nieletnich prywatnymi samochodami powinno odbywać się za wiedzą i przy braku zastrzeżeń rodziców / opiekunów prawnych.

W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.

W obecności nieletnich należy zachować ostrożność przy wypowiedaniu treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie nieletnim wizualnych treści obscenicznych, pornograficznych,

zawierających sceny brutalnej przemocy bądź innych nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców..

Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Instruktorzy i funkcyjni powinni reagować na każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy nieletnimi. Nie wolno dotykać nieletnich w sposób nieadekwatny do relacji wychowawczych.

Typy przemocy wobec dziecka (osoby nieletniej):

- **przemoc fizyczna** to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone.
- **przemoc psychiczna i emocjonalna** to przewlekła, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.
- **wykorzystywanie seksualne dziecka** – to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.
Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne) oraz bez kontaktu fizycznego, może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów wideo przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich udziału lub zmuszania dzieci do uprawiania seksu lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi. Obejmuje również wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z pornografii z udziałem dzieci lub prostytucji dziecięcej.
- **grooming (wobec dziecka)** – zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje

nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.

- **przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, *bullying*)** – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny.

Przestępstwo motywowane seksualnie osoby dorosłej wobec osoby nieletniej, która nie ukończyła 15 roku życia polega na:

- wykonaniu czynności seksualnej z i wobec osoby nieletniej
  - uwodzeniu albo nakłanianiu nieletniego do ukazywania się w sposób pornograficzny lub do uczestniczenia w rzeczywistych bądź symulowanych przedstawieniach pornograficznych
  - nabywaniu, przechowywaniu, prezentowaniu lub rozpowszechnianiu, wbrew dobrym obyczajom, w jakikolwiek sposób i przy użyciu jakiegokolwiek urządzenia, pornograficznych wizerunków nieletnich
- Takie przestępstwo musi być zgłoszone na Policję.**

Zespół ds. Działań Antyprzemocowych:

Strażnicy Poranka (Organ Kontroli Wewnętrznej HGW) tworzą **Zespół ds. Działań Antyprzemocowych.**

- Na bieżąco na przypadki przemocy wobec osób nieletnich w HGW reaguje Starszyzna HGW (członkowie Bractwa Krwi nie należący do Starszyny mają tutaj głos doradczy).
- Zespół ds. Działań Antyprzemocowych bada trudniejsze przypadki przemocy wobec osób nieletnich oraz wszystkie – nawet drobne przypadki - zgłoszone bezpośrednio do Zespołu – również w wyniku braku

akceptacji na wcześniejszą decyzję Starszyny w danej sprawie. Zespół podejmuje działanie na podstawie spostrzeżeń własnych lub zgłoszeń członków lub współpracowników HGW, rodziców / opiekunów prawnych.

- Zespół przyjmuje zgłoszenia przestępstw motywowanych seksualnie – dokonywanych przez dorosłych członków HGW. Zgłoszenia może dokonać osoba dorosła lub nieletnia – (członek lub współpracownik HGW albo krewny, kolega członka HGW) ale musi to być zgłoszenie na piśmie. Zgłoszenie jest dokumentem poufnym i nie powinno być znane osobom spoza Zespołu (wyłączając osoby przesłuchiwane przez Zespół).
- Zespół wyznacza kary i działania prewencyjne dla członków HGW dopuszczających się przemocy wobec osób nieletnich. Decyzje zespołu mogą być następujące: umorzenie postępowania, pouczenie, wniosek do Starszyny (osoby kierującej jednostką przy HGW) o: pouczenie, upomnienie, naganę, zawieszenie, przeniesienie, skreślenie członka HGW. Wniosek powinien być wykonany w ciągu 2 tygodni.
- Zespół zgłasza motywowane seksualnie przestępstwa dorosłych członków HGW wobec osób nieletnich, które nie ukończyły 15 lat na Policję.